

Юрченко Т.П.

аспірант

ЗВО «Міжнародний університет бізнесу і права»

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. Надання адміністративних послуг є важливою функцією публічної адміністрації, що безпосередньо впливає на реалізацію прав і законних інтересів громадян та суб'єктів господарювання. Ефективність правового регулювання у цій сфері визначає якість взаємодії між державою та суспільством, рівень довіри до органів влади, розвиток цифровізації та спрощення процедур.

З початком широкомасштабної агресії Російської Федерації проти України та запровадженням воєнного стану система надання адміністративних послуг опинилася у складних умовах. Бойові дії, тимчасова окупація територій, масове переміщення населення, обмеженість ресурсів і руйнування інфраструктури створили безпрецедентні виклики для організації публічного сервісу. Це вимагає перегляду традиційних підходів до правового регулювання, оперативного прийняття спеціальних актів, гнучкості процедур, розвитку дистанційних та електронних форматів взаємодії.

Водночас забезпечення ефективності правового регулювання у сфері адміністративних послуг під час воєнного стану має враховувати баланс між спрощенням процедур, швидкістю ухвалення рішень і дотриманням принципів верховенства права, правової визначеності та захисту прав людини. Підвищення стійкості системи адміністративних послуг до кризових ситуацій, мінімізація корупційних ризиків, адаптація законодавства до умов війни та планування віднов-

лення у післявоєнний період є актуальними завданнями сучасної правової науки та державної політики.

Тому дослідження питань оцінки ефективності правового регулювання у сфері надання адміністративних послуг в умовах воєнного стану є надзвичайно актуальним і має не лише теоретичне, а й значне практичне значення для формування дієздатної, прозорої та людиноцентричної системи публічного управління в Україні.

Метою статті є комплексний теоретико-правовий аналіз ефективності правового регулювання у сфері надання адміністративних послуг в умовах воєнного стану в Україні, виявлення проблем і викликів, що постають у кризових умовах, а також формулювання науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення законодавства та практики надання адміністративних послуг з урахуванням принципів верховенства права, правової визначеності, захисту прав людини та стійкості системи публічного управління.

Аналіз наукових публікацій. Питання правового регулювання адміністративних послуг є важливою темою в українській адміністративно-правовій науці. Значну увагу дослідженню теоретико-правових основ адміністративних послуг приділяли такі науковці, як В. Бевзенко, О. Бандурка, Н. Біленчук, Ю. Кольцов, С. Серьогін, які обґрунтовували поняття, ознаки та принципи надання адміністративних послуг, їх місце у системі публічного управління. Проблеми адміністративної

процедури, що є фундаментом надання якісних адміністративних послуг, висвітлювали у своїх працях В. Бевзенко, О. Костюк, С. Ківалов, Т. Рабінович. Ці дослідження підкреслювали значення правової визначеності, чіткості процедур, гарантій прав суб'єктів звернення, необхідності уніфікації процесуальних норм.

Окремі аспекти електронізації адміністративних послуг і цифрової трансформації публічного управління досліджували Ю. Волошина, І. Петрова, Д. Лук'яненко, Н. Біленчук. Їх роботи стосуються розвитку електронної ідентифікації, електронного документообігу, проблем захисту персональних даних, доступності та безпеки цифрових послуг.

Також важливий внесок зробили О. Грищук, Н. Пархоменко, А. Стахів, І. Голосніченко, які аналізували адміністративно-правові засади публічного управління в Україні, взаємодію влади і громадян, адміністративний договір як форму врегулювання публічно-правових відносин.

У сфері оцінки ефективності правового регулювання адміністративних послуг дослідники, зокрема С. Серьогін, О. Бандурка, Н. Біленчук, порушували питання критеріїв якості послуг, доступності, прозорості процедур, зниження адміністративного навантаження на громадян та бізнес. Вони наголошували на важливості дотримання принципів верховенства права, правової визначеності, людиноцентричності.

У зарубіжних дослідженнях (J. H. Jans, C. Hood, F. Franch, документи OECD, Ради Європи, Європейської Комісії) значна увага приділяється питанням «good governance», цифровізації адміністративних процедур, ризик-орієнтованого контролю, захисту прав користувачів публічних послуг в умовах кризових ситуацій.

Водночас в українській науці ще недостатньо комплексних досліджень, що спеціально розглядають вплив воєнного стану на правове регулювання сфери адміністративних послуг, проблеми адаптації процедур до надзвичай-

них умов, забезпечення правової визначеності та захисту прав громадян під час війни. Це підкреслює актуальність і новизну дослідження, спрямованого на виявлення проблем і формулювання пропозицій для удосконалення правового регулювання у цій критично важливій сфері.

Виклад основного матеріалу. Оцінка ефективності правового регулювання у сфері надання адміністративних послуг є важливою складовою адміністративно-правової науки, що визначає якість публічного управління, ступінь реалізації прав і свобод громадян, довіру до держави та легітимність її діяльності [1; 2]. Ефективне правове регулювання має забезпечувати досягнення публічних цілей із мінімальними витратами ресурсів та максимальним соціальним результатом. Це особливо актуально у сфері адміністративних послуг, яка безпосередньо впливає на задоволення повсякденних потреб громадян і бізнесу, розвиток економіки та соціальної стабільності [3, с. 45–47].

Класичні підходи до оцінки ефективності правового регулювання передбачають аналіз таких критеріїв, як правова визначеність, прозорість процедур, доступність, оперативність ухвалення рішень, відсутність надмірного бюрократизму, мінімізація корупційних ризиків і відповідність нормативних актів потребам суспільства [3]. Ці критерії тісно пов'язані з принципами верховенства права, пропорційності, недискримінації, підзвітності та людиноцентричності, які мають лежати в основі регулювання надання адміністративних послуг [4].

Ефективність правового регулювання адміністративних послуг неможливо розглядати ізольовано від адміністративної процедури як універсального механізму прийняття публічно-владних рішень. Дотримання єдиних процедурних стандартів, передбачуваність і зрозумілість норм, доступність інформації про порядок надання послуг, обов'язковість мотивування рішень і можливість їх оскарження – ключові елементи ефективності регулювання,

що знижують можливості для зловживань і свавілля з боку органів влади [1; 5].

В умовах воєнного стану в Україні особливої ваги набуває спроможність правового регулювання швидко адаптуватися до кризових обставин, забезпечуючи одночасно безперервність надання послуг та дотримання основоположних правових гарантій. Спрощення процедур має поєднуватися з мінімальними, але обов'язковими стандартами прозорості, інформування заявників, фіксації рішень та збереження їх оскаржуваності [2; 6]. Саме тому розробка критеріїв оцінки ефективності в умовах надзвичайних ситуацій повинна враховувати не лише швидкість і зручність, а й забезпечення рівності доступу для всіх громадян, недискримінаційність підходів, захист персональних даних та інформаційну безпеку.

Крім того, ефективність регулювання має оцінюватися через призму цифровізації адміністративних послуг. Перехід до електронних форматів взаємодії є важливим інструментом забезпечення доступності та зниження витрат часу і ресурсів. Проте для цього потрібні зрозумілі й стабільні правові механізми електронної ідентифікації, взаємодії державних реєстрів, обміну даними між відомствами, а також захисту прав користувачів електронних сервісів [2; 5].

Важливим завданням адміністративно-правової науки є вироблення чітких і вимірюваних критеріїв оцінки ефективності регулювання у сфері надання адміністративних послуг. До них можуть належати показники часу надання послуг, рівень відмов або повернень документів через помилки, кількість скарг та їх результати, рівень задоволеності користувачів, а також фінансові витрати на адміністрування процедур [3; 4]. Розробка таких критеріїв дозволяє здійснювати обґрунтовану оцінку діючого законодавства, виявляти прогалини і недоліки регулювання, планувати подальше реформування з урахуванням потреб суспільства і досвіду кризових ситуацій.

Таким чином, теоретичні засади оцінки ефективності правового регулювання адміністративних послуг повинні спиратися на поєднання загальних принципів правової держави та спеціальних критеріїв, що враховують особливості воєнного стану і надзвичайних ситуацій. Це забезпечить формування стійкої, передбачуваної та людиноцентричної системи публічного управління, здатної забезпечувати права громадян навіть у найскладніших умовах.

Нормативно-правове регулювання надання адміністративних послуг в Україні має комплексний характер і формується на основі Конституції України, законів України «Про адміністративні послуги» від 6.09.2012 № 5203-VI, «Про адміністративну процедуру» від 17.11.2022 № 2073-IX, спеціальних законів та підзаконних актів. Закон України «Про адміністративні послуги» від 6.09.2012 № 5203-VI закріплює правові засади організації надання послуг, права та обов'язки суб'єктів звернення і органів влади, принципи відкритості та доступності [7].

Прийняття Закону України «Про адміністративну процедуру» у 2022 році стало важливим кроком до уніфікації процедурних правил у сфері публічного управління, створення більш передбачуваного та справедливого процесу прийняття рішень [8]. До початку повномасштабної війни розвивалися також електронні сервіси, зокрема портал «Дія», що забезпечував доступ до великої кількості адміністративних послуг у цифровій формі [9].

В умовах воєнного стану законодавство зазнало суттєвих змін: ухвалювалися спеціальні постанови Кабінету Міністрів України щодо спрощеного порядку надання послуг, перенесення строків, забезпечення безперервності обслуговування внутрішньо переміщених осіб та військовослужбовців. Наприклад, змінювався порядок реєстрації місця проживання ВПО, оформлення документів, надання соціальних послуг [10].

Окремо врегульовано питання електронної взаємодії між реєстрами, обмін даними

з метою спрощення процедур в умовах обмеженого доступу до документів або фізичних центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП) [11]. Законодавство також передбачало гнучкість у роботі органів влади – можливість зміни режиму роботи ЦНАПів, використання дистанційних засобів комунікації, делегування повноважень для надання послуг у безпечніших регіонах.

Проте така нормативно-правова база формувалася фрагментарно, часто у режимі надзвичайного реагування без системної оцінки ефективності або уніфікації підходів. Це створює потребу у подальшому аналізі та вдосконаленні законодавства з урахуванням воєнних і післявоєнних викликів [12].

Оцінюючи вплив воєнного стану на правове регулювання та організацію надання адміністративних послуг, слід зазначити, що запровадження воєнного стану в Україні створило безпрецедентні виклики для системи надання адміністративних послуг. Воєнні дії, окупація частини територій, масове переміщення населення та руйнування інфраструктури вимагали швидкої адаптації правового регулювання і практики роботи органів публічної адміністрації [13; 14].

Органи державної влади змушені були розробляти нові механізми для забезпечення доступу громадян до адміністративних послуг у безпечних регіонах, організовувати роботу центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП) в умовах постійних загроз та обмежень. Кабінет Міністрів України ухвалював постанови про спрощення процедур для внутрішньо переміщених осіб, скорочення строків розгляду заяв, застосування електронних сервісів для мінімізації фізичних контактів і підвищення безпеки [15].

В умовах воєнного стану важливого значення набули цифрові сервіси та електронні реєстри, що дозволили продовжувати надання послуг навіть у разі фізичного закриття ЦНАПів. Портал «Дія» та інші державні інформаційні системи зазнали оновлень для врахування потреб військовослужбовців, переселенців, людей із

втраченими документами [16]. Проте швидке прийняття спеціальних норм і зміни процедур часто здійснювалися у кризовому режимі, без системної оцінки наслідків для правової визначеності та передбачуваності регулювання.

Також спостерігалось посилення дискреційних повноважень органів виконавчої влади – можливість оперативно змінювати правила надання послуг, делегувати повноваження іншим органам, обмежувати доступ до окремих послуг з міркувань безпеки. Це створює ризики порушення принципів правової визначеності та рівності прав громадян [17].

Водночас такі зміни стали необхідними для збереження мінімального рівня доступності адміністративних послуг у воєнних умовах. Це актуалізувало питання пошуку оптимального балансу між оперативністю державного реагування і дотриманням основоположних правових гарантій, що має стати ключовою темою для подальшого вдосконалення правового регулювання у цій сфері [18].

Переходячи до аналізу проблем та викликів забезпечення ефективності адміністративних послуг під час воєнного стану в Україні, варто наголосити, що запровадження воєнного стану в Україні оголило численні проблеми у сфері надання адміністративних послуг, які стали особливо гострими через безпрецедентний масштаб викликів. По-перше, значна частина територій опинилася під загрозою бойових дій або тимчасовою окупацією, що призвело до фізичного знищення або зупинки роботи центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП), втрати доступу до державних реєстрів, паперових архівів та інших інфраструктурних елементів [19]. Це створило необхідність терміново розробляти альтернативні формати обслуговування, у тому числі через мобільні ЦНАПи або електронні сервіси.

Другою важливою проблемою є масове переміщення населення в межах країни, що зумовило суттєве перевантаження ЦНАПів у відносно безпечних регіонах. Органи місцевого самоврядування не завжди були готові до різкого збільшення кількості заяв, що призвело

до черг, затримок у розгляді справ, браку кваліфікованих кадрів та технічних потужностей [20]. Особливо гостро постали питання ідентифікації та обліку внутрішньо переміщених осіб, видачі довідок, реєстрації місця проживання, отримання соціальних послуг.

Третім викликом є фрагментарність нормативно-правового регулювання в умовах воєнного стану. Уряд ухвалював численні постанови для спрощення процедур, зменшення бюрократичних бар'єрів, скорочення строків розгляду звернень [21]. Проте такі акти часто готувалися у режимі надзвичайного реагування, без попередньої оцінки регуляторного впливу чи узгодження з іншими нормативними актами. Це призвело до дублювання норм, суперечностей між окремими положеннями, правової невизначеності для органів влади та користувачів послуг.

Окрему проблему становить розширення дискреційних повноважень виконавчих органів. З метою швидкого реагування на безпекові загрози уряд і органи місцевого самоврядування отримали широкі можливості змінювати правила надання послуг, делегувати повноваження іншим структурам, обмежувати доступ до певних сервісів [22]. Хоча це виправдано з точки зору безпеки, така практика створює ризики свавільного або вибіркового застосування норм, порушення принципів правової визначеності, рівності перед законом, а також корупційні загрози.

Четвертий важливий виклик пов'язаний із цифровим розривом. Хоча держава активно розвивала електронні сервіси (зокрема портал «Дія»), частина населення залишалася без доступу до інтернету через руйнування інфраструктури, брак фінансових можливостей, відсутність пристроїв або цифрових навичок [20]. Це особливо стосується людей похилого віку, мешканців сільської місцевості, осіб із інвалідністю та ВПО. Як наслідок – ризик дискримінації та обмеження доступу до базових адміністративних послуг.

П'ятим суттєвим викликом є гарантування інформаційної безпеки та захисту персональ-

них даних. В умовах воєнного стану, коли зростають ризики кібератак, особливо з боку держави-агресора, питання безпеки електронних реєстрів та каналів обміну даними набуло критичного значення [23]. Недостатній рівень кіберзахисту може призвести до витоку конфіденційної інформації, саботажу державних сервісів, порушення прав громадян на приватність. Це вимагає не лише технічних рішень, а й чітких правових механізмів регулювання доступу та обробки даних.

Шостим викликом є складність і багаторівневість чинного законодавства у сфері адміністративних послуг. Норми містяться у Конституції, законах, підзаконних актах уряду та міністерств, рішеннях місцевих рад. В умовах воєнного стану це ускладнює швидке узгодження змін, створює правову плутанину та різні підходи до правозастосування в різних регіонах [24]. Недостатня координація між центральними і місцевими органами влади поглиблює ці проблеми, ускладнюючи ефективну реалізацію спрощених процедур на практиці.

Зрештою, усі перелічені проблеми свідчать про необхідність системного підходу до реформування правового регулювання у сфері адміністративних послуг з урахуванням досвіду воєнного стану. Це має передбачати не лише оперативне реагування на безпекові виклики, а й забезпечення стабільності, передбачуваності, доступності та захисту прав громадян навіть у кризових умовах.

Визначивши основні виклики, цілком виправдано перейти до вироблення напрямів удосконалення правового регулювання адміністративних послуг в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення в Україні.

Так, удосконалення правового регулювання надання адміністративних послуг в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови має стати пріоритетом державної політики й правотворчої діяльності. Одним із головних напрямів є підвищення правової визначеності та узгодженості законодавства. Необхідно провести ревізію нормативно-правових актів, усунути дублювання та супереч-

ності, гармонізувати положення законів і підзаконних актів, щоб створити єдині, зрозумілі та передбачувані правила надання послуг навіть у кризових умовах [25; 26].

Важливим завданням є розвиток ризик-орієнтованого підходу до врегулювання процедур і контролю. Це передбачає диференціацію правил залежно від безпекових загроз, соціальних потреб та ресурсних можливостей громад. Такі підходи дозволять ефективно реагувати на локальні проблеми без надмірного ускладнення процедур чи обмеження доступу до послуг для найбільш вразливих категорій громадян [27].

Пріоритетним напрямом є цифровізація адміністративних процедур. Воєнний досвід показав значення електронних сервісів для забезпечення безперервності послуг за умов фізичної недоступності ЦНАПів. Потрібно не лише розширювати функціонал порталів на кшталт «Дія», а й забезпечувати кібербезпеку, надійність електронних реєстрів, стандарти обміну даними між відомствами, захист персональних даних [28].

Особливої уваги потребує подолання цифрового розриву. Законодавство має передбачати спеціальні заходи для забезпечення доступності електронних послуг людям похилого віку, мешканцям сільських територій, особам з інвалідністю. Це може включати розвиток офлайн-точок доступу до електронних сервісів, навчальні програми з цифрової грамотності, субсидування необхідного обладнання [29].

Ще одним напрямом є зміцнення процесуальних гарантій для заявників. В умовах надзвичайного регулювання та посиленої дискреції органів влади особливо важливо зберегти прозорість процедур, обов'язковість інформування заявників про зміни правил, можливість оскарження рішень у адміністративному або судовому порядку. Це забезпечить довіру громадян до публічної адміністрації навіть у складних безпекових умовах [30].

Важливо також інтегрувати досвід воєнного стану у стратегічне планування розвитку сфери адміністративних послуг. Післявоєнне

відновлення має передбачати створення гнучкої та стійкої системи надання послуг, здатної адаптуватися до надзвичайних ситуацій без втрати якості та доступності для населення. Законодавство має бути підготовлене до потенційних кризових сценаріїв, щоб запобігти хаотичному та несистемному реагуванню у майбутньому.

Таким чином, удосконалення правового регулювання у сфері надання адміністративних послуг має базуватися на системному аналізі воєнного досвіду, дотриманні принципів верховенства права, правової визначеності, недискримінації та людиноцентричності, а також на розвитку цифрових рішень і процесуальних гарантій для всіх громадян.

Висновки. Аналіз правового регулювання сфери надання адміністративних послуг в умовах воєнного стану в Україні свідчить про значні виклики, які виникли унаслідок бойових дій, переміщення населення, руйнування інфраструктури та загроз інформаційній безпеці. Водночас система публічної адміністрації змушена була оперативно адаптуватися, впроваджуючи спрощені процедури, цифрові сервіси та нові організаційні формати. Це дозволило зберегти мінімально необхідний рівень доступності послуг для населення навіть у надзвичайних умовах.

Разом із тим досвід воєнного стану виявив низку проблем – фрагментарність і непослідовність нормативно-правового регулювання, надмірну дискрецію органів влади, нерівність цифрового доступу, ризики порушення правової визначеності та принципу недискримінації. Для удосконалення правового регулювання необхідно забезпечити його системність і узгодженість, розвивати ризик-орієнтовані та людиноцентричні підходи, підвищувати цифрову доступність, зміцнювати процесуальні гарантії заявників і кібербезпеку. У післявоєнному відновленні критично важливим є формування гнучкої та стійкої системи надання адміністративних послуг, здатної ефективно реагувати на будь-

які кризові виклики при збереженні прав людини та верховенства права.

В умовах сучасних безпекових викликів Україна має унікальний шанс не лише зберегти функціональність системи адміністративних послуг, але й зробити її більш стійкою, гнучкою та орієнтованою на потреби громадян. Необхідно не просто відновлювати довоєнні практики, а закласти нові стандарти, які враховуватимуть уроки воєнного стану та здатність системи адаптуватися до кризових ситуацій. Це передбачає не лише зміни в законодавстві, а й реформу управлінських процесів, розвиток цифрових сервісів, підготовку кадрів та зміцнення інституційної спроможності органів публічної адміністрації.

Важливо використати накопичений під час війни досвід для створення правових механізмів, здатних ефективно працювати як у мирний час, так і в умовах надзвичайних ситуацій. Законодавець має врахувати потреби найбільш вразливих категорій населення, забезпечити рівність доступу до послуг незалежно від місця проживання чи соціального статусу, а також гарантувати прозорість і підзвітність органів влади. Такий підхід дозволить посилити довіру до держави, підвищити якість врядування та створити сучасну, людиноцентричну систему адміністративних послуг, що стане важливою основою демократичного розвитку та зміцнення правової держави навіть у найскладніших обставинах.

Анотація

Стаття присвячена комплексному дослідженню проблеми оцінки ефективності правового регулювання у сфері надання адміністративних послуг в Україні в умовах воєнного стану. Наголошено на актуальності теми через безпрецедентні виклики, спричинені широкомасштабною збройною агресією, масовим переміщенням населення, руйнуванням інфраструктури, зростанням інформаційних загроз. Відзначено, що забезпечення належного рівня доступності, безперервності та якості адміністративних послуг у таких умовах є ключовим завданням державної політики та публічного управління.

У статті визначено теоретичні засади оцінки ефективності правового регулювання адміністративних послуг, зокрема критерії правової визначеності, доступності, прозорості процедур, мінімізації корупційних ризиків, швидкості ухвалення рішень, відповідності суспільним потребам. Проаналізовано чинне законодавство України, що регулює надання адміністративних послуг: Конституцію України, Закони «Про адміністративні послуги», «Про адміністративну процедуру», спеціальні підзаконні акти, а також зміни, запроваджені у зв'язку з воєнним станом.

Особливу увагу приділено впливу воєнного стану на правове регулювання та організацію надання адміністративних послуг. Виявлено основні проблеми та виклики: руйнування інфраструктури ЦНАПів, перевантаженість системи через масове переміщення населення, фрагментарність і суперечливість нормативно-правових актів, посилення дискреційних повноважень органів влади, цифровий розрив між різними категоріями населення, ризики кіберзагроз і порушень захисту персональних даних.

Запропоновано напрями удосконалення правового регулювання: підвищення правової визначеності й узгодженості законодавства, запровадження ризик-орієнтованого та людиноцентричного підходів, розвиток цифрових сервісів із урахуванням доступності для всіх груп населення, зміцнення процесуальних гарантій для заявників, посилення кібербезпеки. Значення дослідження полягає у формулюванні науково обґрунтованих рекомендацій щодо реформування системи адміністративних послуг з урахуванням досвіду воєнного стану та потреб післявоєнного відновлення для забезпечення прав людини, верховенства права та стійкості публічного управління в Україні.

Ключові слова: ефективність правового регулювання, адміністративні послуги, воєнний стан, правова визначеність, публічне управління, цифровізація, доступність, ризик-орієнтований підхід, захист прав людини.

Yurchenko T.P. Assessment of the effectiveness of legal regulation in the provision of administrative services under martial law in Ukraine

Summary

The article is devoted to a comprehensive study of assessing the effectiveness of legal regulation in the provision of administrative services in Ukraine under martial law. The relevance of the topic is highlighted in the context of unprecedented challenges caused by large-scale armed aggression, mass population displacement, destruction of infrastructure, and growing security threats. It is emphasized that ensuring an adequate level of accessibility, continuity, and quality of administrative services under such conditions is a key task of state policy and public administration.

The paper defines the theoretical foundations for assessing the effectiveness of legal regulation of administrative services, including criteria such as legal certainty, accessibility, procedural transparency, minimization of corruption risks, speed of decision-making, and alignment with societal needs. The study analyzes current Ukrainian legislation governing the provision of administrative services: the Constitution of Ukraine, the Laws “On Administrative Services” and “On Administrative Procedure,” special by-laws, as well as changes introduced in connection with martial law.

Special attention is paid to the impact of martial law on legal regulation and the organization of administrative service delivery. The main problems and challenges are identified: destruction of CNAP infrastructure, system overload due to mass internal displacement, fragmentation and inconsistency of regulatory acts, expansion of discretionary powers of executive authorities, digital divide among different population groups, risks of cyber threats, and breaches of personal data protection.

The paper proposes directions for improving legal regulation: enhancing legal certainty and coherence of legislation, introducing risk-based and human-centered approaches, developing digital services with accessibility for all population groups in mind, strengthening procedural guarantees for applicants, and improving cybersecurity. The significance of the study lies in formulating scientifically grounded recommendations for reforming the system of administrative services, taking into account the experience of martial law and the needs of post-war recovery to ensure human rights, the rule of law, and the resilience of public administration in Ukraine.

Key words: effectiveness of legal regulation, administrative services, martial law, legal certainty, public administration, digitalization, accessibility, risk-based approach, human rights protection.

Список використаних джерел:

1. Бевзенко В. М. Теорія адміністративної процедури: монографія. Харків: Право, 2020. 312 с.
2. Бандурка О. М. Електронне урядування в системі публічного управління: монографія. Харків: ХНУВС, 2020. 256 с.
3. Біленчук Н. П. Адміністративно-правові основи електронного урядування в Україні. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 192 с.
4. Конституція України від 28.06.1996. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
5. OECD. Recommendation on Digital Government Strategies. Paris: OECD Publishing, 2014. 20 p.
6. Council of Europe. Recommendation CM/Rec(2017)2 on the legal regulation of administrative procedures. Strasbourg: Council of Europe, 2017.
7. Закон України «Про адміністративні послуги» від 6.09.2012 № 5203-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 32. Ст. 409.

8. Закон України «Про адміністративну процедуру» від 17.11.2022 № 2073-IX. Голос України. 2022. № 234.
9. Міністерство цифрової трансформації України. Звіт про розвиток порталу «Дія». Київ, 2022.
10. Кабінет Міністрів України. Постанова від 7.03.2022 № 214 «Деякі питання спрощення доступу до адміністративних послуг в умовах воєнного стану». *Офіційний вісник України*. 2022. № 23.
11. Кабінет Міністрів України. Національна програма інтероперабельності державних інформаційних систем на 2022–2025 рр. Затверджено розпорядженням КМУ від 19.05.2022 № 514-р.
12. Верховна Рада України. Пояснювальна записка до проєкту Закону України «Про адміністративну процедуру». URL: <https://itd.rada.gov.ua>. (дата звернення: 15.05.2025 р.)
13. Конституція України від 28.06.1996. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
14. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 № 389-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 28. Ст. 250.
15. Кабінет Міністрів України. Постанова від 07.03.2022 № 214 «Деякі питання спрощення доступу до адміністративних послуг в умовах воєнного стану». *Офіційний вісник України*. 2022. № 23.
16. Міністерство цифрової трансформації України. Звіт про розвиток порталу «Дія». Київ, 2022.
17. Бевзенко В. М. Теорія адміністративної процедури: монографія. Харків: Право, 2020. 312 с.
18. Біленчук Н. П. Адміністративно-правові основи електронного врядування в Україні. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 192 с.
19. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 № 389-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 28. Ст. 250.
20. Державна служба статистики України. Використання інформаційно-комунікаційних технологій домогосподарствами України у 2022 році. Київ, 2023.
21. Кабінет Міністрів України. Постанова від 07.03.2022 № 214 «Деякі питання спрощення доступу до адміністративних послуг в умовах воєнного стану». *Офіційний вісник України*. 2022. № 23.
22. CERT-UA. Звіт про кіберзагрози в Україні 2023. Київ: Держспецзв'язку, 2023.
23. OECD. Digital Government Review of Sweden. Paris: OECD Publishing, 2019. 148 p.
24. Council of Europe. Recommendation CM/Rec(2017)2 on the legal regulation of administrative procedures. Strasbourg: Council of Europe, 2017.
25. OECD. Recommendation on Digital Government Strategies. Paris: OECD Publishing, 2014. 20 p.
26. Council of Europe. Recommendation CM/Rec(2017)2 on the legal regulation of administrative procedures. Strasbourg: Council of Europe, 2017.
27. European Commission. Better Regulation Guidelines. Brussels, 2017. 64 p.
28. CERT-UA. Звіт про кіберзагрози в Україні 2023. Київ: Держспецзв'язку, 2023.
29. Міністерство цифрової трансформації України. Концепція розвитку системи електронної ідентифікації в Україні. Київ, 2021.
30. Кабінет Міністрів України. Національна програма інтероперабельності державних інформаційних систем на 2022–2025 рр. Затверджено розпорядженням КМУ від 19.05.2022 № 514-р.

Дата надходження статті: 14.07.2025

Дата прийняття статті: 30.07.2025

Опубліковано: 29.09.2025